

internationale situationniste

Η
αρχή
μιας
εποχής

Καταστασιακή
Διεθνής

ΑΥΤΟΝΟΜΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

αυτόνομες εκδόσεις

Τίτλος πρωτοτύπου: *Le commencement d' une époque*

Τίτλος ελληνικής μετάφρασης: *Η αρχή μιας εποχής*

Απόδοση στα Ελληνικά: *Κ. Ο.*

Εκδίδεται από εκδοτική ομάδα

Υπεύθυνος απέναντι στο νόμο: *Λεωνίδας Μερκουρέας*

Εκδόθηκε στο εργαστήρι «*ΗΛΙΟΓΡΑΜΜΑ*», Πραξιτέλους 1, τηλ. 32 38 850.

Έκδοση πρώτη, Αθήνα 1987

«Θα ζήσουμε άραγε αρκετά για να δούμε μια πολιτική επανάσταση, εμείς οι σύγχρονοι αυτών των Γερμανών; Φίλε μου, παίρνετε τις επιθυμίες σας για πραγματικότητα ...», έγραφε ο Άρνολντ Ρούγκε στον Μαρξ τον Μάρτη του 1844. Και 4 χρόνια αργότερα η επανάσταση ήταν εκεί. Η δύστυχη φράση του Ρούγκε, σαν ένα διασκεδαστικό παράδειγμα μιας έλλειψης ιστορικής συνείδησης, που διατηρούμενη πάντα πιο πλούσια από παρόμοιες αιτίες παράγει ανέκαθεν τα ίδια αποτελέσματα, παρατέθηκε σαν προμετωπίδα στην «Κοινωνία του Θεάματος», που κυκλοφόρησε τον Δεκέμβρη του 1967· και 6 μήνες αργότερα ακολούθησαν τα κινήματα των καταλήψεων, το πιο μεγάλο επαναστατικό κίνημα που γνώρισε η Γαλλία απ' την Κομμούνα του Παρισιού.

Η μεγαλύτερη γενική απεργία που σταμάτησε ποτέ την οικονομία μιας αναπτυγμένης βιομηχανικής χώρας και η πρώτη άγρια γενική απεργία της ιστορίας· οι επαναστατικές καταλήψεις και τα πρώτα βήματα προς την άμεση δημοκρατία· η όλο και πιο μεγάλη εξάλειψη της κρατικής εξουσίας, σχεδόν για δύο βδομάδες· η επιβεβαίωση όλης της επαναστατικής θεωρίας του καιρού μας και ακόμα, εδώ κι εκεί, η αρχή της σταδιακής πραγματοποίησής της· η πιο πρόσφατη εμπειρία του σύγχρονου προλεταριακού κινήματος, που σήμερα σ' όλες τις χώρες διαμορφώνει την ολοκληρωμένη του φυσιογνωμία και το μοντέλο που πρέπει από δω και πέρα να ξεπεράσει –να αυτό που υπήρξε ουσιαστικά το γαλλικό κίνημα του Μάη του '68 και αυτό ήταν ήδη η νίκη του.

Θα μιλήσουμε παρακάτω για τις ελλείψεις και τις αδυναμίες του κινήματος, τις φυσικές συνέπειες της άγνοιας και του αυτοσχεδιασμού, καθώς και για το βάρος της νεκρής κληρονομιάς του παρελθόντος, ακόμα κι εκεί όπου αυτό το κίνημα μπόρεσε να επιβεβαιωθεί καλύτερα· συνέπειες κυ-

ρίως του *διαχωρισμού*, που δικαιολογημένα πέτυχαν να υπερασπίσουν όλες οι ενωμένες δυνάμεις της διατήρησης της καπιταλιστικής τάξης, μια και οι γραφειοκρατικές και συνδικαλιστικές ηγεσίες προσπάθησαν περισσότερο και πιο αποτυχεστικά απ' ό τι η αστυνομία, τη στιγμή που για το σύστημα ήταν ζήτημα ζωής ή θανάτου. Αλλά ας απαριθμήσουμε κατ' αρχήν τα φανερά χαρακτηριστικά του κινήματος των καταλήψεων, εκεί όπου ήταν το κέντρο του, εκεί όπου ήταν δυνατόν να εκφραστεί με τον πιο ελεύθερο τρόπο, με λόγια και με έργα, το περιεχόμενό του. Διακήρυξε τους στόχους του *πολύ πιο ξεκάθαρα* από κάθε άλλο αυθόρμητο επαναστατικό κίνημα της ιστορίας· και μάλιστα στόχους πολύ πιο ριζοσπαστικούς και επίκαιρους απ' ό τι μπόρεσαν ποτέ να διατυπώσουν μες στα προγράμματά τους οι επαναστατικές οργανώσεις του παρελθόντος (ακόμα και στις καλύτερες στιγμές τους).

Το κίνημα των καταλήψεων ήταν η ξαφνική επιστροφή του προλεταριάτου σαν ιστορική τάξη, διευρυμένου με μια πλειοψηφία μισθωτών της σύγχρονης κοινωνίας, και που είχε σαν στόχο την πραγματική κατάλυση των τάξεων και της μισθωτής εργασίας. Αυτό το κίνημα ήταν η επανανακάλυψη της ιστορίας – ταυτόχρονα συλλογικής κι ατομικής – της σημασίας μιας πιθανής παρέμβασης πάνω στην ιστορία και του ανεπίστρεπτου γεγονότος, με την αίσθηση ότι «τίποτε δεν μπορεί να είναι πια όπως πριν». Έτσι διασκέδαζαν οι άνθρωποι κοιτώντας, το πόσο *παράξενα* υπήρχαν οκτώ μέρες νωρίτερα στην ξεπερασμένη επιβίωσή τους. Ήταν η *γενική κριτική* όλων των αλλοτριώσεων, όλων των ιδεολογιών και του συνόλου της προηγούμενης οργάνωσης της πραγματικής ζωής, το πάθος της γενίκευσης και της ενοποίησης. Μέσα σε μια τέτοια διαδικασία αρνήθηκαν την ιδιοκτησία, βλέποντας, ό τι παντού ήταν σαν μέσα στο σπίτι τους. Η απαίτηση για διάλογο και για ολοκληρωτικά ελεύθερη έκφραση, η χαρά για την πραγματωμένη κοινότητα,

βρήκαν το έδαφός τους σε κτίρια που έμεναν ανοικτά για το κίνημα και μέσα στο κοινό αγώνα: το τηλέφωνο, σαν ένα από τα πολύ λίγα τεχνικά μέσα που λειτουργούσαν ακόμα, και η περιπλάνηση τόσων απεσταλμένων και ταξιδιωτών στο Παρίσι και σ' όλη τη χώρα ανάμεσα στους κατειλημμένους χώρους, στα εργοστάσια και στις συγκεντρώσεις, έφεραν την πραγματική χρήση της επικοινωνίας. Το κίνημα των καταλήψεων ήταν προφανώς η άρνηση της αλλοτριωμένης εργασίας και επομένως η γιορτή, το παιχνίδι, η πραγματική παρουσία των ανθρώπων και του χρόνου. Ήταν επίσης η άρνηση κάθε εξουσίας, κάθε ειδίκευσης, κάθε ιεραρχικής αποστέρησης· η άρνηση του κράτους και συνεπώς των κομμάτων και των συνδικάτων, καθώς και των κοινωνιολόγων, των καθηγητών, της καταπιεστικής ηθικής και της ιατρικής. Όλα εκείνα που το κίνημα επανέφερε μέσα σ' ένα κατακεραυνωτικό συνειρμό «γρήγορα», έλεγε απλά ένα από τα συνθήματα στους τοίχους, που ήταν ίσως το πιο ωραίο— περιφρονούσαν ολοκληρωτικά τις παλιές συνθήκες ύπαρξης και άρα αυτούς που είχαν δουλέψει για να τις διατηρήσουν· απ' τις βεντέτες της τηλεόρασης ως τους πολεοδόμους. Ακριβώς όπως απογυμνώθηκαν οι σταλινικές ψευδαισθήσεις πολλών που διερρήγνυαν τα ιμάτιά τους κάτω από ποικιλότροπα επιχρυσωμένες μορφές, απ' τον Κάστρο ως τον Σαρτρ, έτσι κατέρευσαν όλα τα ανταγωνιστικά και αλληλέγγυα ψέμματα μιας εποχής.

Η διεθνής αλληλεγγύη επανεμφανίστηκε αυθόρμητα, οι ξένοι εργάτες έμπαιναν μαζικά μέσα στον αγώνα και μεγάλος αριθμος από επαναστάτες της Ευρώπης συνέρεαν στη Γαλλία. Η σημαντική συμμετοχή των γυναικών σ' όλες τις μορφές του αγώνα ήταν μια ουσιαστική ένδειξη της επαναστατικής βαθύτητας. Η απελευθέρωση των ηθών έκανε ένα μεγάλο βήμα. Το κίνημα ήταν επίσης η κριτική, ακόμα μερικά ουτοπική, του εμπορεύματος (μέσα στην ανόητη κοινωνιολογική μεταμφίεσή του σε «κοινωνία της κατανάλω-